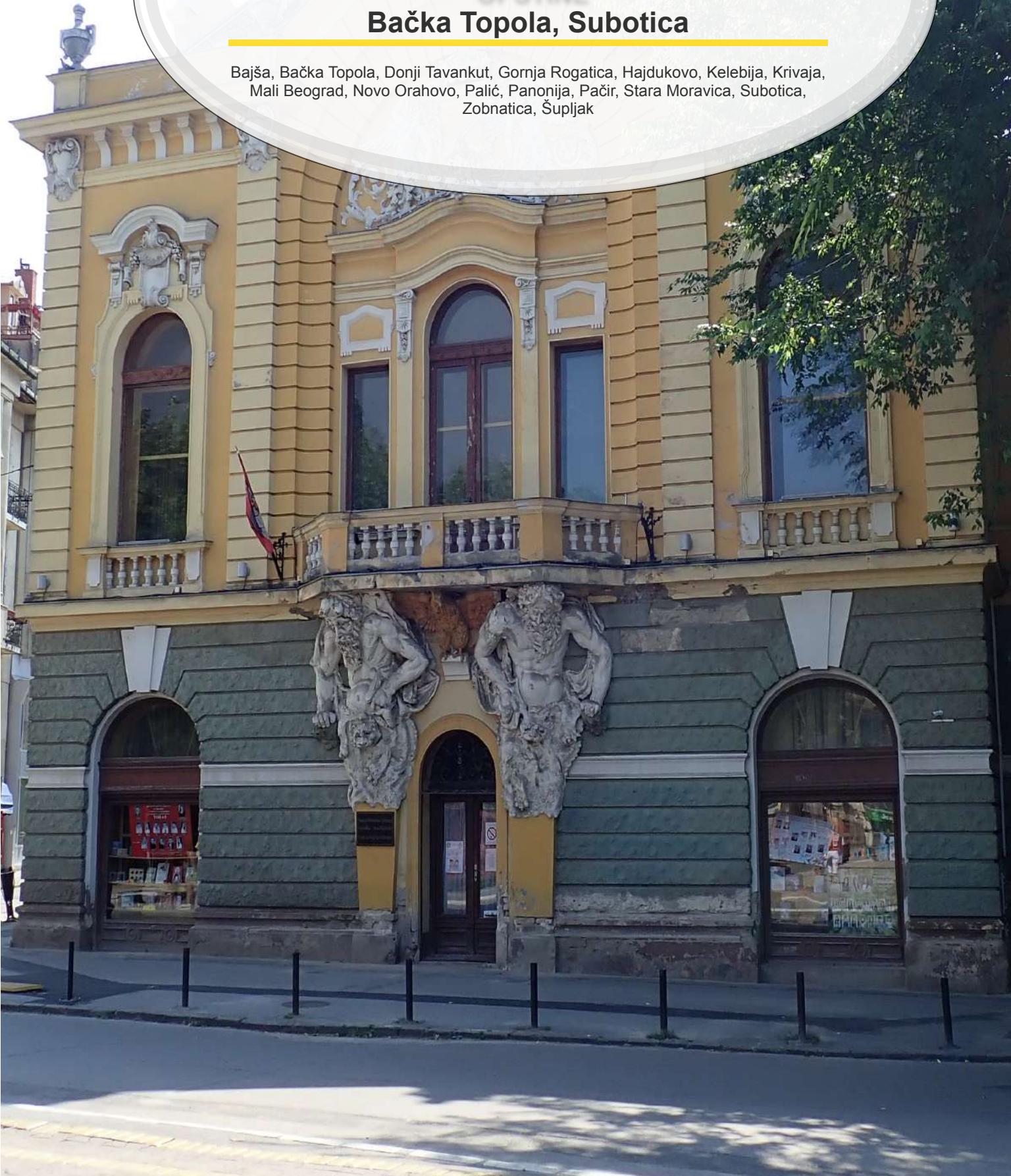

OKRUG
SEVERNOBAČKI

OPŠTINE
Bačka Topola, Subotica

Bajša, Bačka Topola, Donji Tavankut, Gornja Rogatica, Hajdukovo, Kelebija, Krivaja,
Mali Beograd, Novo Orahovo, Palić, Panonija, Pačir, Stara Moravica, Subotica,
Zobnatica, Šupljak

Severnobački okrug se nalazi na severu Vojvodine. Zauzima površinu od 1784 km². Stanovnika ima oko 190.000. Nalazi se na granici sa Mađarskom iz koje dolazi najveći broj turista. Ima 3 opštine i 45 naselja. Administrativni centar je Subotica.

Na prethodnoj strani: Subotica, jedna od mnogobrojnih atraktivnih fasada

PRIRODNA JEZERA

Prirodna jezera nastaju dejstvom tektonskih sila (tektonska jezera), radom lednika (lednička), u kraterima vulkana ili pregradivanjem reka lavom (vulkanska), nalivanjem vrtača kraškog terena (kraška), meandriranjem reka (fluvijalna), radom veta (eolska), obrušavanjem klizišta (urvinska). Pojedina jezera su kriptodepresije, kod njih je dno ispod, a površina iznad nivoa mora (najbliži primer je Skadarsko u Crnoj Gori). Mnoga jezera su nastala kombinacijom uticaja (Plitvička u Hrvatskoj su kraško-rečna).

Kod nas su najčešća **fluvijalna** u Panonskoj niziji i širokim rečnim dolinama Drine i Velike Morave. Najpoznatija su Carska Bara, Belo Jezero i ribnjak Ečka na Begeju, Srebrno Jezero na Dunavu, Zasavica na Savi, Mrtva Tisa kod Bečeja, Rusanda u Melencima, Obedska Bara.

Po nekim prepostavkama, jezera oko Subotice - Paličko, Ludaško (Ludoško), Kelebijsko i još par njih su nastala kao **eolska**, pomeranjem peska pod dejstvom veta.

LEDNIČKIH jezera ima na najvišim planinama, a poznata su kao "gorske oči" zbog svoje lepote i čiste vode. Kod nas je poznato samo Đeravičko jezero na Kosovu kao glacijalno.

URVINSKA jezera su Zavojsko (Stara planina) i Jovačka (ukupno 6) na Jovačkoj reci, s tim što je kod Zavojskog, prirodno nastala brana nadograđena u visinu radi pretvaranja zahvata u akumulaciju, a Jovačka su nastala posle velike prirodne katastrofe 1977. godine.

Slana jezera. Postoji izvestan broj malih, neimenovanih, ali tri najveća - banja Rusanda (Melenci), Slano Kopovo (Novi Bečeј) i Okanj Bara (Elemir) se nalaze međusobno u bliskoj okolini. Njihova slana voda voda potiče delom od zaostale (fossilne) vode Panonskog mora, delom od bujica sa Karpata koje dolaze zasićene mineralima. Salinitet se leti pojačava usled isparavanja. Da su stvarno slana svedoči kao sneg više santimetara debela bela skrama oko Slanog Kopova. Salinitet Rusande leti je duplo veći od saliniteta svetskog mora.

Jezera sa plovećim ostrvima. Još jedan interesantan prirodni fenomen pojavljuje se na našim jezerima - ostrva koja plove. Ostrva su nastala po formiranju jezera na tresetnim terenima, kada je treset, inače lakši od vode i učvršćen biljnim pokrivačem, isplivao na površinu vode u velikim komadima. Tri naša jezera krase takva ostrva - Vlasinsko, Semeteško (Kopaonik) i Kraljevac (Deliblat).

U poređenju sa ukupnim brojem jezera u Srbiji, prirodno nastalih je relativno malo. Preovladaju akumulaciona i jezera nastala iskopavanjem gline i peska. Mada, kada tražimo lepo mesto za šetnju, priliku za letnje osveženje ili bacanje udice, svako je dobro. Bez obzira na poreklo.

Karakteristično za okrug

PRIRODNA JEZERA OKRUGA

Ovaj okrug može da se pohvali sa nekoliko prirodnih jezera od kojih su najpoznatija Paličko, Ludaško (Ludoško) i Kelebijsko.

Paličko jezero je najpoznatije i najveće po površini. Još početkom dvadesetog veka postalo je poznato i cenjeno mondeno letovalište. Danas je ugroženo zatrovanim talogom i ulaže se veliki napor da se isčisti i zaštiti od daljeg zagađivanja.

Ludoško je nešto manje, sa Paličkim je u nekoj vrsti spojenih posuda ali nije u istoj meri ugroženo. Flora je potpuno zaštićena, pa tako i trska koja ga okružuje. Ako želite pogled na jezero morate pronaći neko molo koje "preskače" trsku uz obalu. Jedno se nalazi kod Vizitorskog centra, a drugo na najjužnijoj tački jezera.

Kelebijsko je vrlo malo po površini. Liči na reku, jer je izduženo, a vrlo usko. Voda iz ovog jezera važi za najčistiju u bližoj i daljoj okolini.

SALAŠI

Odlika ovog okruga su i **salaši** - originalne poljoprivredne celine danas pretvorene u ugostiteljske objekte. Tipičan za salaše je prijatan i opušten ambijent, harmonično uklopljen u okolnu prirodu, skoro obavezne su domaće životinje negde u ekonomskom dvorištu, kao i poneki konj za jahanje.

Neki od salaša su sačuvali autentičnost i uz male intervencije se prilagodili novoj delatnosti, dok su pojedini pretvoreni u visoko komercijalne komplekse. Neki od salaša su namenjeni pretežno sportskom ribolovu (imaju u svom sastavu potrbljeno jezero). Najpoznatiji su: Rokin salaš (Hajdukovo), Salaš Terezija (Gornji Tavankut), Salaš Ruža majur, Majkin Salaš (Palić), Jelen Salaš (Palić), Salaš Đorđević (Šupljak), Martin Salaš, Čardak Šumske.

Ostale znamenitosti okruga

PRIRODA

Ovaj okrug sadrži i značajan broj **spomenika prirode** - parkove, rezervate, predele izuzetnih odlika, specijalna područja. Park prirode Palić se nalazi na istočnom evropskom migracionom putu ptica i ima važnu ulogu za odmaranje, ishranu i zimovanje vodenih ptica. Takođe, ostaci njegovih vlažnih staništa omogućuju opstanak brojnim zaštićenim vrstama vodozemaca. Prisustvo starih hrastova, u Velikom Parku (podignutom 1842. godine) omogućilo je formiranje raznolikih šumskih staništa.

Specijalni rezervat prirode Ludaško jezero je bilo poznato po bogatoj fauni ptica već u 19. veku. Različiti tipovi zemljišta i blizina podzemne vode formiraju predeo velike biološke raznovrsnosti unutar malog područja.

Predeo izuzetnih odlika Subotičko-horgoška peščara, druga je po veličini peščara u Vojvodini. Sastoji se iz više zasebnih celina: Subotičke, Tavankutske, Horgoške peščare i Pustere Sentpetri.

Peščaru karakterisu tri međusobno isprepletana tipa staništa: peščarski, stepski i močvarni koje naseljava bogat i specifičan živi svet. Nekada je bila prekrivena šumom hrasta lužnjaka, danas gotovo istrebljenog, koga su zamenile šume slaboh kvaliteta.

U ovaj spisak spada i Predeo izuzetnih odlika Kompleks PTK Panonija. Predeo je treći po nadmorskoj visini u Vojvodini, ima značajnu populaciju stoljetnih hrastova i četinara, borovu šumu i vrlo čist šumski vazduh.

Zanimljivo je da se na Paliću nalazi veliki broj **stabala** hrasta lužnjaka, koji su danas retki čak i u Šumadiji gde su nekada prekrivali čitave predele. Hrastovi su grupisani na dva mesta - u mešovitom parku na trgu Mađar Lasla i kao drvoredu u ulici Bele Bartoka. Ima ih preko 30 i sva stabla su pod zaštitom.

KULTURA

Gradski **muzej** Subotice nalazi se u palati Demeter, građene u stilu darmštatske secesije, a projektovali su je braća Vago 1906. godine.

Subotica je grad bogat **galerijama**. Galerija Likovni susret je galerija moderne umetnosti i nalazi se u palati Rajhl. Galerija sa velikom umetničkom zbirkom Dr. Vinka Perčića je legat g. Perčića svojoj opštini u svrhu promovisanja likovnih umjetnika različitih umjetničkih pravaca. Galerija Otvorenog univerziteta prezentuje dela eminentnih umetnika iz Srbije, ali i umetnika iz inostranstva, naročito tokom međunarodnih festivala koji se održavaju u Subotici. Galerija naive u Tavankutu izlaze dela od slame koja predstavljaju jedinstvenu, naivnu, narodnu umetnost, negovanu u Subotici i njenoj okolini.

Reprezentativni objekti Subotice, zabeleženi na turističkoj mapi: Gradska kuća - podignuta je između 1908. i 1912. godine, visoka je 76 metara; Zgrada nekadašnje štedionice, koju su projektovali isti budimpeštanski arhitekti; Zgrada nekadašnjeg hotela, primer Minhenske secesije čiju je fasadu (u to vreme hotela Zlatno jagnje iz 19. veka) adaptirao u stilu secesije, lokalni arhitekta; Zgrada nekadašnje najamne palate (građena 1913. godine); Sokolski dom, otvoren u vreme ekspanzije sokolskih društava između dva svetska rata, sada osim sportista, ugošćava i Dečje pozorište, kao i manju scenu Narodnog pozorišta; prva Gimnazija je osnovana 1747. godine, a krajem 19. veka je izgrađena namenska zgrada koja je ujedno bila i rodna kuća mađarskog pesnika Deže Kosolanjija.

Među reprezentativnim objektima na Paliću beležimo: Muzički paviljon i spomen česmu, Veliku terasu (izgrađenu 1912. godine), Ženski šstrand i Vodotoranj - simbol Palića (otvoren 1912. godine). Bogojvar ili Sovina kula je vila koju je svestrani sportista i zaljubljenik, Lajoš Vermeš, izgradio za smeštaj sportista za prvo takmičenje u više sportova na Paliću. Vila Konen je dom predratnog bogatog industrijalca čiju odanost tokom Drugog svetskog rata potonja država nije uzvratila, naprotiv; bilo je priče da je vila namenjena Titu za odmor.

Reprezentativni **stambeni objekti**, zaštićeni kao spomenici kulture u Subotici i okrugu su: Palata Demeter u kojoj je Gradski muzej (građena 1906. godine); Palata Rajhl u kojoj je Galerija moderne umetnosti; Zgrada u kojoj se nalazi legat Dr. Vinka Perčića; Leović palata sagrađena 1893. godine; Dvorac Kaštel, Zobnatica sa izvanredno lepim parkom.

Verski objekti Subotice i okruga: Srpska pravoslavna crkva je podignuta 1726. godine; Franjevačka crkva je podignuta 1736. godine; Katedrala ili Velika crkva, podignuta je 1779. godine; velelepna Sinagoga, nedavno renovirana, izgrađena je 1902. godine; Mala sinagoga se nalazi u prizemlju zgrade Jevrejske opštine; Srpska pravoslavna crkva u Aleksandrovu poseduje prvi barokni ikonostas u Srbiji.

Na obali Palića, nalaze se dve kapelice, koje predstavljaju mesto hodočašća i za rimokatoličke i za srpske pravoslavne vernike, a mesto se naziva Bunarić, Vodice ili Szentkut. Ne tako davno, 2008. godine, podignuta je i Muhadžir džamija za vernike islamske veroispovesti.

Tri su **vetrenjače** preostale u ovom okrugu: u Bačkoj Topoli, Subotici i Gunarošu. Vetrenjača u Bačkoj Topoli je renovirana i nalazi se u savršenom stanju, a u njoj se nalazi muzejska postavka.

Na vetrenjaču u Subotici je dograđen poslovni objekt, tako da se ona samo spolja i to delimično može videti. Vetrenjača u Gunarošu je napuštena i sklonila padu.

U Subotici su podignuti **spomenici**: Ivanu Sariću, svestranom sportistu i jednom od pionira jugoslovenskog vazduhoplovstva; Deže Kostolanjiju, čuvenom mađarskom pesniku; Caru Jovanu Nenadu, kontroverznom samozvancu, koji je i pak zapalio prve iskre samostalnosti Srba u Vojvodini; Alekandru Lifki, pionиру kinematografije i vlasniku prvog bioskopa u Subotici.

Subotica ima i dve atraktivne **fontane**. Zelena fontana je izgrađena 1985. godine, obložena je skupocenom Žolnai keramikom, ugrađeni su joj visoki vodoskoci; trenutno čeka rekonstrukciju. Plava fontana je postavljena 2001. godine, ali radi samo 6 meseci u godini.

ISTORIJA

Humke, kurgani ili tumuli su veštačka brda/brdašča ili uzvišenja. Postoje (ili su postojala) u velikom broju. Mnoge su još uvek neistražene, mnoge su već davno uništene, a ima i onih koje još uvek odolevaju iako se zemlja na njima obrađuje.

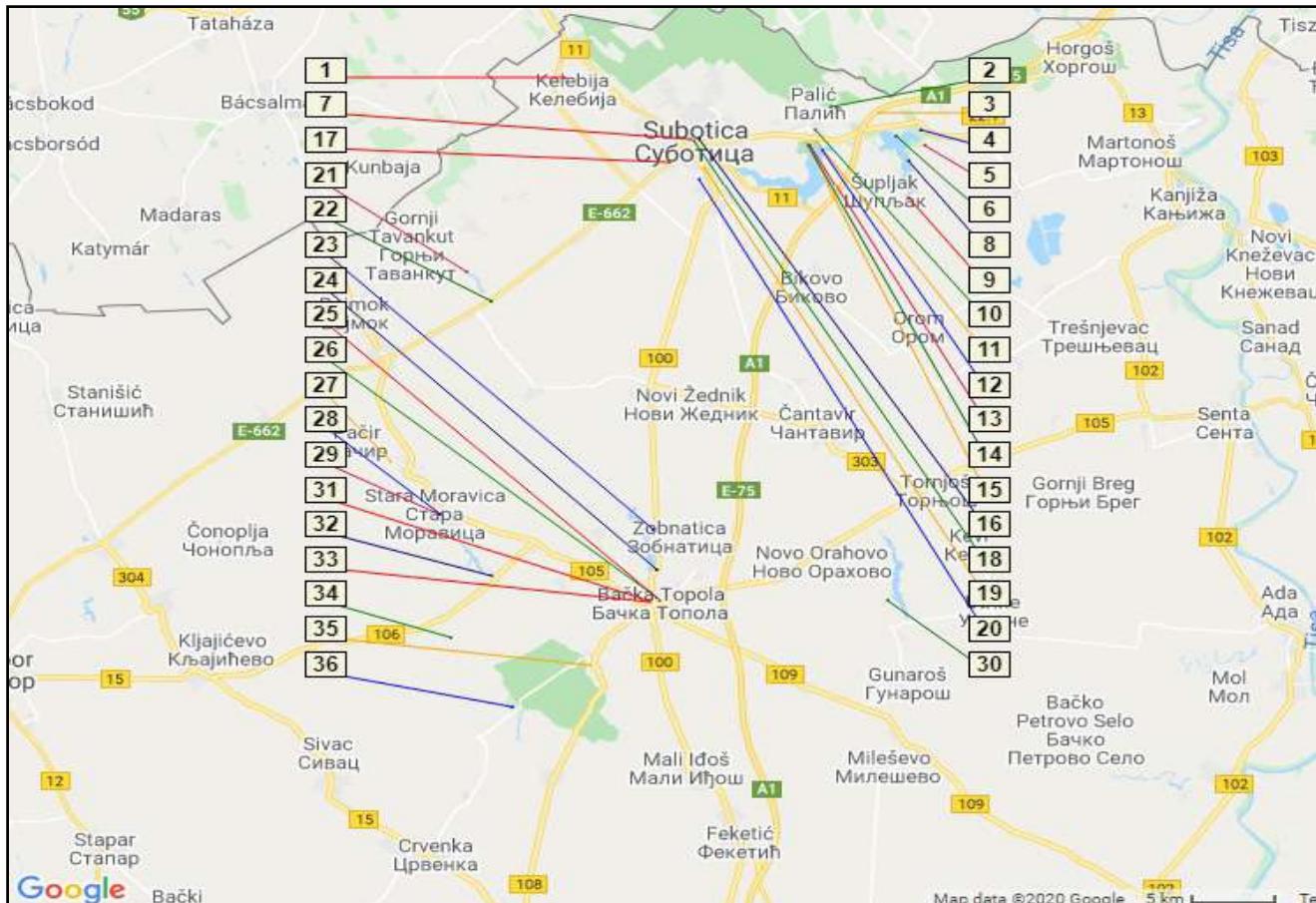
Osim humki koje su opisane u nastavku knjige, u ovom okrugu zabeležen je velikih broj drugih: Žabina humka (Bački Vinogradi), Humka Kelebijsko jezero (Kelebjija), Humka Prokeš (Šupljak), Humka Kaponja (Mišićeve), ... U evidenciji postoji i znatan broj humki koje sada ne postoje uništene preoravanjem, gradnjom puteva ili stambenih naselja.

Područje je bogato i značajnim arheološkim nalazištima iz **neolita**. Jedno od najstarijih je svakako Prokeš (Hajdukovo), datovano u 8000-7000 godina pne. Značajno je nalazište u okolini brega Hinga (Nose). Sam breg je nastao kao delo ljudskih ruku, na delu lokacije iz neolita.

ZDRAVLJE I REKREACIJA

Na idealnom mestu - na pola puta zmeđu Subotice i Sombora nalazi se termalna banja Pačir. Banjska voda izvire sa velike dubine sa temperaturom od 72°C. Jezero je jedinstveno na širem području po lekovitoj slanoj vodi sa visokim sadržajem minerala.

Pomenuti Kompleks PIK Panonija, uz vrlo čist šumski vazduh karakteriše i prijatna klima i ambijentom koji predstavlja pravi raj za odmor i opuštanje.

Mapa okruga i QR kodovi

1. Kelebijsko jezero 2. Subotička peščara 3. Dvorac Ingus 4. Lokalitet Pereš, Haj... 5. Breg Hinga, Nose 6. Ludaško jezero 7. Sinagoga, Subotica 8. Rokin salas/Rok... 9. Debelo Brdo/Baba hal... 10. Stabla hrasta lužnjak...

11. Vila Konen 12. Palićko jezero 13. Vila Lujza 14. Bogojevar/Sovina kula 15. Zoološki vrt, Pačin 16. Palata Rajhl 17. Vetrenjača, Subotica 18. Najstarija zgrada/Ku... 19. Mlin Smolenski 20. Mini Jugoslavija

21. Jezero Skenderovo 22. Spomenik bicici kod Kaj... 23. Izletište i ergela, ... 24. Vetrenjača, Bačka Top... 25. Seoska kuća panonsko... 26. Kovačko-kolarska rad... 27. Termalna banja, Pačir 28. Stabla hrasta lužnjak... 29. Reformatorska crkva,... 30. Letnjkovac Engelman

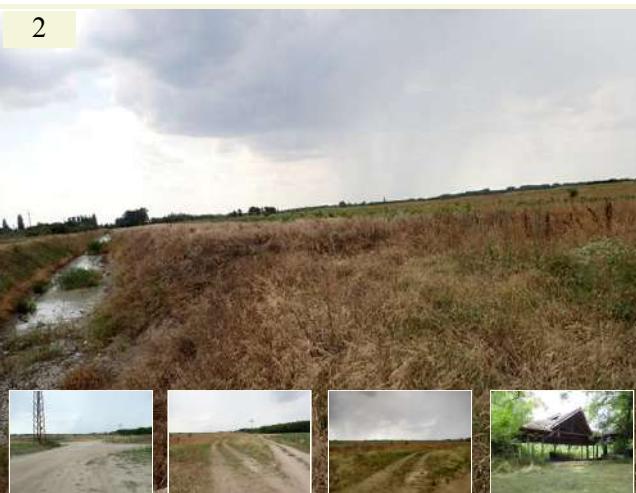
31. Rimokatolička crkva,... 32. Letnjkovac Fernbah 33. Kaštel/Dvora- c Kraj P... 34. Dvorac u Gornjoj Roga... 35. Dvorac Zakoštel, PIK P...

Kelebijsko jezero (Kelebija, opština Subotica) Prirodno, eolsko jezero, sa izuzetno čistom vodom • Okruženo barskim zelenilom, skoro je nevodljivo posmatraču na zemlji. Do njega se iz Kelebije dolazi prvo makadamskim i potom atarskim putem. (46.139474, 19.563623)

Lokalitet Pereš, Hajdukovo (Šupljak, opština Subotica) Život je ovde bujao pre 10000 godina • Arheološko nalazište, predstavlja spomenik kulture od velikog značaja. Svrstava se u period mezolita, odnosno 8000 do 7000 godina pre nove ere. (46.107519, 19.840945)

Subotička peščara (Subotica, opština Subotica) Zaštićena je kao predeo izuzetnih odlika. Flora i fauna ovog područja, a to se odnosi i na bliske Selevenjske pustare (Horgoška peščara) i Tavankutsku peščaru, su izuzetno bogate, raznovrsne i specifične. Mnoge vrste su jedinstvene za Srbiju ili retke u svetu, a pronađena je vrsta slepog kučeta za koje se verovalo da je izumrlo svuda, osim u uskom području Karpata. (46.122037, 19.771064)

Breg Hinga, Nose (Opština Subotica, Hajdukovo) Ovde su tokom 50-tih godina 20. veka vršena obimna istraživanja. Okolina brega obiluje nalazima iz neolita, dok veliki breg još uvek krije pravi razlog svog nastanka. (46.097792, 19.844407)

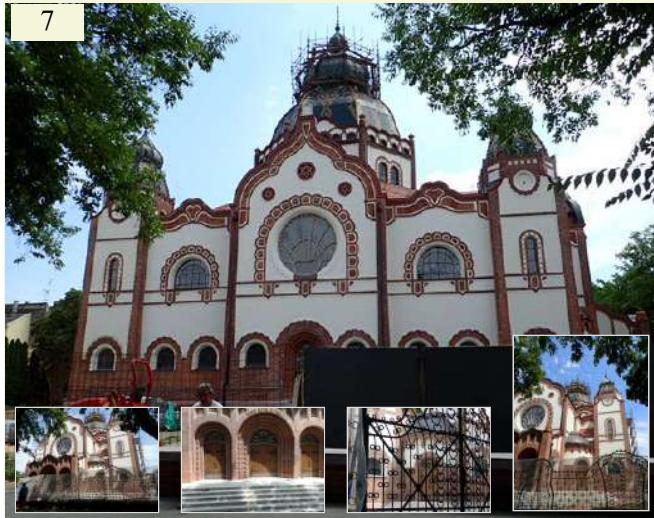

Dvorac Ingus (Šupljak, opština Subotica) Izgrađen je 1920. od strane vlasnika vinarske firme, kasnije stradalih u pogromu Jevreja tokom Drugog svetskog rata. Dvorac se nalazi unutar poseda privatne firme. (46.1177791, 19.8081637)

Ludaško jezero (Šupljak, opština Subotica) Prirodno, eolsko jezero, zaštićeni park prirode • Jezero je zaštićeno područje kao Park prirode. Potpuno obraslo trskom koja je takođe pod zaštitom. Pristup do vode je uređen samo sa platoa uz Vizitorski centar. Sa platoa ide mol za pecaroše, a tu je i ugostiteljski objekt i unikatni spomenik - kip komarca visok 2 metra. (46.103480, 19.821774)

7

Sinagoga, Subotica (Subotica) Sinagoga je zaštićena kao spomenik kulture od izuzetnog značaja. Jedina je u svetu preoštala art-nuovo jevrejska građevina. Kad su napravljene ove fotografije, bila je u završnoj fazi rekonstrukcije. Nedavno je svečano otvorena. (46.10147, 19.661363)

10

Stabla hrasta lužnjaka, Palić (Palić, opština Subotica) Više stabala u parku i dva drvoreda u stambenom bloku • U uskoj ulici Bele Bartoka visoki drvore deluju nestvarno. Na trgu u parku, hrastovi su izmešani sa ostalim vrstama drveća. Sva stabla su u statusu spomenika prirode. (46.107837853, 19.759156392)

8

Rokin salaš/Roka tanya (Hajdukovо, opština Subotica) Muzej, ekološka radio-nica i ugostiteljski objekt - sve u jednom • Četiri tipične seoske kuće uz običajene pomoćne objekte čine izvorni ambijent ovog prostora. U dve kuće su smeštene etnološka i arheološka zbirka, a na otvorenom je nova-starinska peć i prostor za pripremu pečenja. Uz sve to - čisto jezero pored samog salaša. (46.088056, 19.832222)

11

Vila Konen (Palić, opština Subotica) Čovek koji je bio ubeđeni antifašista, optužen je da je četnik, izdajica i izrabljivač radničke klase • Vila je izgrađena 1900. godine. Imala status spomenika kulture. U okviru poseda su vila i prostor na kome je nekada bio teniski teren. Sa zgrade polako otpada farba i malter, ali sama zgrada nije (još) ugrožena i dala bi se lako renovirati. Mislimo da ličnost vlasnika, Vilima Konenom, zasluguje dostojno pamćenje. (46.100247, 19.760459)

9

Debelo Brdo/Baba halom, Šupljak (Šupljak, opština Subotica) Velika humka na kraju Ludaškog jezera • Humka Debelo brdo sada je već izorana do neprepoznatljivosti. Nalazi se na krajnje južnoj tački Ludaškog jezera. Na pedestak metara od humke uređen je pristup jezeru sa dva mola koji premoćuju okolnu trsku (trška je ovde zaštićena kao i ostala barska flora). (46.0658, 19.8311)

12

Palićko jezero (Palić, Opština Subotica) Prirodno jezero, nepoznatog porekla • Područje jezera je zaštićeno kao park prirode, zbog geološke i ekološke izuzetnosti. Pored mnogobrojnih divnih vila, datha starih vremena i stilova, tu su i atraktivno uređeni zoološki vrt i šetalište pored jezera. (46.095063, 19.764460)

13

Vila Lujza (Palić, Opština Subotica) Jedna od lepotica uz samo Paličko jezero • Vili je podigao Lajoš Vermeš na svom imanju, 1892. godine. U vili se sada nalazi ugostiteljski objekt. Smeštena je pored samog jezera. U njenoj blizini je Sovina kula (Bagojvar) i spomenik zajedničkom vlasniku Lajošu Vermešu čuvenom zaljubljeniku, zaneseljaku i svestranom sportisti. (46.098168, 19.754666)

16

Palata Rajhl (Subotica) Šta sve može nastati kada arhitekta pravi sam sebi palatu • Palata je zaštićena kao spomenik kulture od velikog značaja. U zgradi se danas nalazi Galerija moderne umetnosti. (46.101458, 19.668836)

14

Bagolyvar/Sovina kula (Palić, Opština Subotica) Prvo "olimpijsko selo" • Vlasnik, Lajoš Vermeš organizovao je prvu olimpijadu (istovremeno takmičenje u nekoliko sportova) kod nas. U ovoj vilici su bili smešteni učesnici. (46.099475, 19.752189)

17

Vetrenjača, Subotica (Subotica) Uz samu vetrenjaču je dograđen (prislojen) poslovni objekt. Dobro je da je vetrenjača opstala, pa i po cenu simbioze sa poslovnim objektom. (46.087804, 19.645076)

15

Zoološki vrt, Palić (Palić, Opština Subotica) Vrlo prijatan prostor sa puno negovanog cveća i zelenila • Već prvi pogled sa prilaza i kapije vrta mami vas da posetite ovaj prostor, ako ne zbog životinja samih, a ono zbog vrlo privlačnog ambijenta. Šta se nalazi u okviru vrta, proverite sami. (46.099475, 19.752189)

18

Najstarija zgrada, Subotica (Subotica, opština Subotica) Nastala je u prvoj polovini 18. veka na mestu koje je bilo staro jezgro grada Subotice. Imala status spomenika kulture. (46.077, 19.6681)

19

Mlin Smolenski (Subotica, opština Subotica) Izgrađen početkom 20. veka, stilski je najava moderne u arhitekturi. Ima status spomenika kulture. (46.083736, 19.672843)

22

Spomenik bici kod Kaponije (Mali Beograd, opština Bačka Topola) Potsetnik na vreme kada se početno savezništvo u pokušaju otcepljenja od austrijske dominacije pretvirolo u žestoki sukob sa mnogobrojnim žrtvama • Bitka se vodila 5. marta 1849. kao deo događaja započetih mađarskom revolucionom 1848. Bio je to neuspešan pokušaj srpskih snaga da zauzmu Suboticu. (46.001967, 19.505804)

20

Mini Jugoslavija (Subotica) Kompleks Mini Jugoslavije se nalazi u turbulentnom stanju - prihodi ne pokrivaju troškove, pa se dugovi namiruju prodajom delova poseda. Svakodnevno dežurstvo nije organizovano. (46.077, 19.6681)

23

Izletište i ergela, Zobnatica (Zobnatica, opština Bačka Topola) Izletište i ergela konja sa hipodromom • Kompleks nudi puno sadržaja: dvorac, (koji je upravna zgrada), hotel (u renoviranju), prostrani park, muzej konjarstva sa bistom rasnog ždrepca ispred, poveće jezero. Pored toga nešto živine (paunovi) i zečeva po kavezima. U neposrednoj blizini je i hipodrom na kojem se održavaju Zobnatičke konjičke igre. (45.86, 19.632)

21

Jezero Skenderovo (Donji Tavankut, opština Subotica) Veštačko jezero među njivama severnobacačke ravnicе • Voda u jezeru je čista, ribe ima u količinama, a ukras čine mnogobrojna jata ptica. Na jezeru je odnedavno postavljena brana, tako da je sada podejeno na dva dela. (46.019563, 19.487070)

24

Vetrenjača, Bačka Topola (Bačka Topola, Opština Bačka Topola) Za ukras - vetrenjača pored samog jezera i velikog izletišta • Objekt je renoviran u skrojje vremena. Našli smo podatak da je u zgradiji muzej, ali na samoj lokaciji o tome nema informacije. Vetrenjača ima status spomenika kulture. Nalazi se uz glavno gradsko izletište na obali jezera. (45.835336, 19.635006)

Seoska kuća panonskog tipa (Bačka Topola, opština Bačka Topola) Tipična kuća poljoprivrednog domaćinstva u urbanoj i ruralnoj sredini stare Bačke i Banata • Kuća je, spolja gledajući, nedavno vrlo lepo sređena. Sadrži postavku vezanu za život u seoskom i urbanom domaćinstvu. Kuća ima status spomenika kulture. Posete se najavljuju. Radno vreme je od 9 do 14. časova. (45.816473, 19.637422)

Stabla hrasta Iužnjaka, Stara Moravica (Stara Moravica, opština Bačka Topola) Ogromno stablo u porti crkve • Stablo je veliko, veoma razgranato, bez ikakvih vidljivih oštećenja. Staro je preko 240 godina. Hrast predstavlja spomenik prirode. (45.86993458, 19.46584138)

Kovačko-kolarska radionica braće Egri (Bačka Topola, opština Bačka Topola) Šarm starog zanata nastavlja da živi • U vreme naše posete, kuća je bila zatvorena. Kroz prozor se može videti postavka koja obuhvata kovački i kolarski alat, kao i kovačke druge proizvode. Posete su moguće uz dogovor. (45.817837, 19.634862)

Reformatorska crkva, Stara Moravica (Stara Moravica, opština Bačka Topola) Crkva je velikih dimenzija, tako da verovatno premašuje potrebe sredine, ali je zato vrlo upečatljiva za pogled posetilaca. Podignuta je 1822, po doseđivanju 400 mađarskih porodica pripadnika reformatorske crkve. Imala status spomenika kulture. (45.870041, 19.464571)

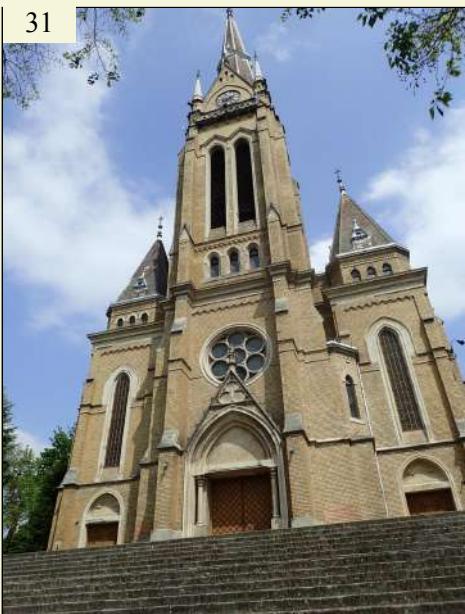

Termalna banja, Pačir (Pačir, opština Bačka Topola) Termalna banja i crveni bazen • Geotermalna voda koja puni ovu banju veoma je bogata mineralima, usled čega ima i specifičnu boju - crvenu. Pored zatvorenog bazena za terapiju, banja ima i otvoreni, odnosno kružni iskop dubine do 1,5 m. posut šljunkom. (45.902590, 19.427305)

Letnjikovac Engelman (Novo Orahovo, Opština Bačka Topola) Od lepog dvorca na obali jezera, okruženog zelenilom, ostali su samo zidovi • Iako potpuno zapuštena, zgrada je relativno solidnom stanju. Dvorac okružuju travnjaci pod hladovinom koji čine veoma posećeno lokalno izletište. Kroz špalir trske izlazi se na lepo akumulaciono jezero Svetličevo. (45.816516, 19.815593)

31

Rimokatolička crkva, Bačka Topola (Bačka Topola, opština Bačka Topola) Jedna od najvećih katoličkih crkava kod nas. Toranj crkve je apsolutno najviši toranj jedne katoličke crkve u Srbiji. Crkva je, spolja gledajući, zadivljujućih dimenzija i vrlo skladno građena. Najveći je problem, kod fotografisanja, uhvatiti ceo objekat u jedan kadar. (45.816, 19.629)

34

Dvorac u Gornjoj Rogatici (Gornja Rogatica, opština Bačka Topola) Lepo mesto, lep pogled, ali - sve je prazno • Zgrada je jednostavne arhitekture, jedino ulazni trem ima dva stuba, a sa zadnje strane je nekada bila terasa i lep park. Nalazi se na uzdignutom platou, tako da je, pretpostavljamo, vlasnik imao divan pogled. (45.793372, 19.474140)

32

Letnjkovac Fernbah (Krivaja, opština Bačka Topola) Građen je krajem 19. veka. U statusu je prethodne zaštite. Služi trenutno kao poslovni prostor. Oko dvorca se nalazi veliki park, zaštićen kao Park prirode. Park je šuma, bez uređenih staza, ali smo primetili izletnike pod šatorima u njoj. (45.831959, 19.506502)

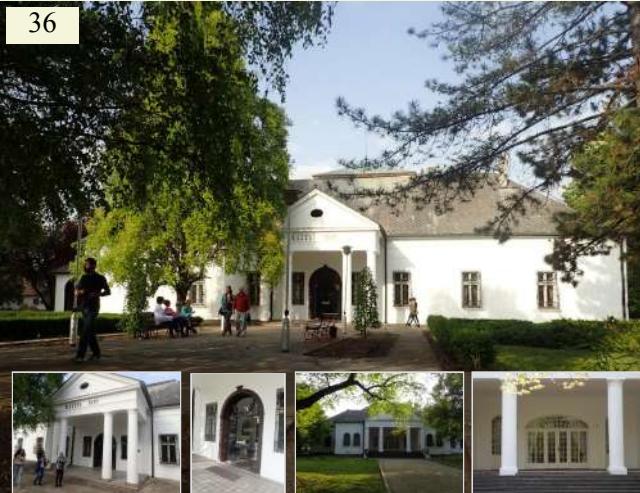
Dvorac Zako (Bajša, opština Bačka Topola) U samom centru mesta, u senci ogromnog drveća • Izgrađen je 1818. godine. Ime status spomenika kulture od velikog značaja. Dvorac je u lošem stanju, predstoji mu renoviranje. Iza dvorca je veliki park sa uredenim šetalištem. U parku su dva ogromna hrasta, jedan iza same zgrade. (45.776541, 19.582962)

33

Kaštel/Dvorac Kraj Pala (Bačka Topola, opština Bačka Topola) Jedan od najstarijih vojvodanskih dvoraca (1806) • U dvoru se nalazi Muzej Bačke Topole. U susedstvu je jedna od najviših katedrala u Vojvodini. Izgrađen je 1806, a 1993. temeljno je renoviran. Ime status spomenika kulture. (45.815162, 19.629832)

36

Dvorac Kaštel, PIK Panonija (Panonija, opština Bačka Topola) Idealno mesto za celodnevni odmor • Dvorac je sagrađen 1846. godine. U dvoru je malo muzej sa stvarima koje su se upotrebljavale u dvoru. Ceo kompleks koji sada pripada preduzeću PIK Panonija je prepun sadržaja: dvorac (kaštel), hotel, kongresna sala, park sa retkim i zaštićenim biljnim vrstama, sportski tereni, jezero, dečije igralište. (45.7501947, 19.5225)